

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 474/2010-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. decembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť J. N., P., zastúpeného advokátom JUDr. I. G., P., ktorou namietal porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5 Co 138/2007 zo 16. októbra 2008 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 41/2009 z 11. februára 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. N. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 26. mája 2010 doručené podanie J. N. (ďalej len „sťažovateľ“) označené ako „*doplnenie sťažnosti*“, ktoré na základe výzvy a poučenia ústavného súdu sťažovateľ upravil a následne ústavnému súdu doručil faxom 30. júna 2010 sťažnosť, ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom a rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 138/2007 zo 16. októbra 2008 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Cdo 41/2009 z 11. februára 2010.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že sťažovateľ bol účastníkom konania vedeného na Okresnom súde Prievidza (ďalej len „okresný súd“), v ktorom si voči nemu uplatnil pôvodný navrhovateľ (spoločnosť A., a. s. v likvidácii) nárok na zaplatenie sumy 450 000 Sk s príslušenstvom. Svoj nárok odôvodnil tým, že sťažovateľ ako odporca užíval bez uzavretia nájomnej zmluvy v období od 1. apríla 1999 do 30. septembra 2000 objekty slúžiace na poľnohospodárske účely, ktorých vlastníkom bola spoločnosť A., a. s. v likvidácii. Žalovaná suma mala predstavovať obvyklé nájomné vo výške 25 000 Sk za každý mesiac užívania týchto objektov, čo pri užívaní 18 mesiacov predstavuje spolu sumu 450 000 Sk. V priebehu konania pôvodný navrhovateľ spoločnosť A., a. s. v likvidácii, podal návrh na zámenu účastníka na strane navrhovateľa s tým, že namiesto neho do konania vstúpi Ing. S. K. z titulu uzavretej zmluvy o postúpení pohľadávok medzi doterajším navrhovateľom ako postupcom a Ing. S. K. ako postupníkom. Okresný súd tomuto návrhu vyhovel a pripustil, aby do konania namiesto navrhovateľa vstúpil Ing. S. K. Z príloh k sťažnosti ústavný súd zároveň zistil, že okresný súd vo veci rozhodol najprv

rozsudkom pod sp. zn. 4 C 69/2001 zo 16. januára 2004, ktorým sťažovateľa zaviazal zaplatiť navrhovateľovi sumu 106 350 Sk so 17,6 % úrokom z omeškania od 1. októbra 2000 do zaplattenia, a pokiaľ ide o zvyšok, návrh zamietol. Následne vydal okresný súd 4. marca 2004 opravné uznesenie pod sp. zn. 4 C 69/2001, ktorým opravil prvý odsek výroku rozsudku tak, že sťažovateľ je povinný zaplatiť navrhovateľovi sumu 319 050 Sk so 17,6 % úrokom z omeškania od 1. októbra 2000 do zaplattenia. Sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 4 Co 106/2004 z 31. mája 2005 tak, že zrušil rozsudok okresného súdu v spojení s opravným uznesením zo 4. marca 2004 a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Krajský súd vyslovil názor, že v danej veci neboli splnené predpoklady v zmysle § 164 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) na to, aby bolo možné rozsudok takto opraviť.

3. Okresný súd potom, ako mu bola vec vrátená, ju opätovne prerokoval a rozhodol rozsudkom sp. zn. 4 C 69/2001 z 30. januára 2007, ktorým sťažovateľa zaviazal zaplatiť navrhovateľovi sumu 319 050 Sk spolu so 17,6 % úrokom z omeškania ročne od 1. októbra 2000 do zaplattenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšnej časti okresný súd návrh zamietol a o trovách rozhodol tak, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na ich náhradu. Podľa okresného súdu sťažovateľ tým, že užíval predmetné nehnuteľnosti (objekty slúžiace na poľnohospodárske účely), hoci nebol ich vlastníkom a ani nemal na ich užívanie uzavretú platnú nájomnú zmluvu, sa na úkor navrhovateľa bezdôvodne obohatil. Sťažovateľ sa proti rozsudku okresného súdu odvolal. O odvolaní preto rozhodoval krajský súd, ktorý rozsudkom sp. zn. 5 Co 138/2007 zo 16. októbra 2008 potvrdil rozsudok okresného súdu, sťažovateľa zaviazal nahradiť navrhovateľovi trovy odvolacieho konania, ako aj zaplatiť trovy štátu. Proti rozsudku krajského súdu zo 16. októbra 2008 podal sťažovateľ dovolanie. Najvyšší súd dovolanie sťažovateľa odmietol uznesením pod sp. zn. 1 Cdo 41/2009 z 11. februára 2010, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný.

4. Podľa sťažovateľa krajský súd a následne aj najvyšší súd jednostranne prihliadali len na tvrdenia navrhovateľa, nevykonali dôkazy navrhnuté sťažovateľom, čo malo za

následok arbitrárnosti ich rozhodnutia. Sťažovateľ poukázal na to, že bez povšimnutia ostali jeho vyjadrenia týkajúce sa vynaložených investícií do užívaných nehnuteľností, kvality užívaných nehnuteľností, že mu pôvodný navrhovateľ vôbec neoznámil postúpenie svojej pohľadávky a že pôvodný navrhovateľ ani nemal udelený súhlas od Fondu národného majetku Slovenskej republiky (ďalej len „fond národného majetku“) ako jediného akcionára vykonávajúceho pôsobnosť valného zhromaždenia na postúpenie predmetnej pohľadávky. Vychádzajúc z uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal takýto nález:

„1. Základné právo sťažovateľa na súdnu a inú ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základné právo vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky, právo na majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, konaním Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/138/2007 a jeho rozhodnutím zo dňa 16. októbra 2008 a rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/41/2009 zo dňa 11. februára 2010 bolo porušené.

2. Zrušuje uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/41/2009 zo dňa 11. februára 2010 a Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 16. októbra 2008 sp. zn. 5Co/138/2007 a vec vracia Krajskému súdu v Trenčíne, aby v nej znovu konal a rozhodol.

3. Krajský súd v Trenčíne a Najvyšší súd Slovenskej republiky sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť sťažovateľovi trovy konania a právneho zastúpenia na účet... vo výške... v lehote do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

Zároveň sťažovateľ požiadal, aby ústavný súd rozhodol o dočasnom opatrení, ktorým sa odloží vykonateľnosť rozsudku okresného súdu z 30. januára 2007 pod sp. zn. 4 C 69/2001.

II.

5. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických a právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

6. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

7. Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená, a to či už ako celok, alebo v niektorej z jej častí. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, I. ÚS 124/03).

8. Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva zaručeného v čl. 1 dodatkového protokolu postupom a rozsudkom krajského súdu sp. zn. 5 Co 138/2007 zo 16. októbra 2008 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 41/2009 z 11. februára 2010 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“). Podstatou sťažnosti je názor sťažovateľa, že krajský súd a následne aj najvyšší súd sa nedostatočne vysporiadali s jeho argumentáciou, neoprávnene nevykonali dôkazy, ktoré sťažovateľ v konaní navrhol vykonať, v dôsledku čoho sú rozhodnutia krajského súdu, ako aj najvyššieho súdu arbitrárne a nedostatočne odôvodnené.

9. Ústavný súd vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01).

V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07, I. ÚS 272/09). O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich

účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05). Z takéhoto pohľadu pristúpil ústavný súd aj k posúdeniu napadnutého postupu a rozsudku krajského súdu a uznesenia najvyššieho súdu.

III.

10. Podstata sťažnostných námietok smeruje k preukázaniu, že krajský súd neprihliadal na tvrdenia sťažovateľa a ním navrhnuté dôkazy buď nevykonal, alebo ich vyhodnotil v neprospech sťažovateľa. Sťažovateľ vyčíta krajskému súdu ako pochybenie predovšetkým to, že mu vôbec nebolo oznámené pôvodným navrhovateľom postúpenie pohľadávky a že vychádzal z nedostatočne zisteného skutkového stavu.

11. Ako vyplýva z už uvedeného, ústavnému súdu v zásade neprislúcha hodnotiť správnosť právneho záveru všeobecného súdu v konkrétnej právnej veci či právneho posúdenia veci všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti (II. ÚS 1/95).

12. Po oboznámení sa s napadnutým rozsudkom krajského súdu dospel ústavný súd k názoru, že tento obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov odôvodňujúcich jeho výrok, ktoré dôsledne vychádzali z riadne vykonaných dôkazov. Na zvýraznenie správnosti rozsudku krajského súdu ústavný súd uvádza, že pokiaľ ide o sťažovateľom namietané neoznámenie skutočnosti, že pohľadávka voči nemu bola postúpená, tento nedostatok z odôvodnenia rozsudku krajského súdu nevyplýva. Krajský súd vychádzal zo znenia zápisnice z pojednávania na okresnom súde konanom 14. októbra 2005. Z tejto zápisnice vyplýva, že postúpenie uplatnenej pohľadávky bolo sťažovateľovi oznámené pôvodným navrhovateľom ako postupcom na začiatku pojednávania. Na pojednávaní zároveň okresný súd oboznámil účastníkov konania so zmluvou o postúpení pohľadávok, s návrhom pôvodného navrhovateľa na zámenu navrhovateľa z titulu postúpenia vymáhanej pohľadávky, pričom príslušné listiny týkajúce sa postúpenia pohľadávky boli sťažovateľovi doručené. Ústavný súd preto považuje túto námietku sťažovateľa, ktorý bol navyše v celom konaní právne zastúpený advokátom, za neodôvodnenú. Obdobný názor zaujal ústavný súd

aj k tvrdeniu sťažovateľa, že krajský súd zistil nedostatočne skutkový stav. Krajský súd ako súd odvolací pristúpil precízne k preskúmaniu rozsudku okresného súdu, keď sa neuspokojil len so skutočnosťami, ktoré vyplynuli z dokazovania vykonaného okresným súdom. Krajský súd navyše doplnil dokazovanie o výsluch svedkyne JUDr. H. D., likvidátorky pôvodného navrhovateľa a sťažovateľom navrhnutého svedka Ing. D. S.. Výpoveď uvedeného svedka navrhnutého sťažovateľom však nepotvrdila jeho tvrdenia.

13. Ústavný súd považuje rozsudok krajského súdu za dostatočne odôvodnený, jeho závery vychádzajú z konkrétnych faktov, ako aj z ním vykonaných dôkazov, sú preto logické a plne právne akceptovateľné. Krajský súd sa riadne vysporiadal aj so všetkými podstatnými námietkami sťažovateľa, zrozumiteľne a presvedčivo odôvodnil, prečo dospel k záveru, že odvolanie sťažovateľa nebolo dôvodné. Ústavný súd preto nezistil v rozsudku krajského súdu a ani v jeho postupe, ktorý mu predchádzal, nič, čo by ho robilo ústavne neakceptovateľným a čo by vyžadovalo korekciu zo strany ústavného súdu. Sťažovateľov nesúhlas s obsahom rozsudku krajského súdu nie je dôkazom o jeho neústavnosti či arbitrárnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným. Sťažovateľ podľa názoru ústavného súdu s rozsudkom krajského súdu nesúhlasí, pretože ním bol potvrdený rozsudok okresného súdu, ktorým bolo sťažovateľovi uložené zaplatiť sumu 319 050 Sk s príslušenstvom, teda konanie sa skončilo pre sťažovateľa neúspechom. Ústavný súd stabilne pripomína, že ústavou zaručené základné právo na súdnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy a taktiež aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neznamená právo na úspech v konaní pred všeobecným (občianskoprávnym) súdom a nemožno ho účelovo chápať tak, že jeho naplnením je len víťazstvo v občianskoprávnom spore (II. ÚS 21/02, IV. ÚS 277/05, IV. ÚS 111/08).

14. K obdobnému názoru dospel ústavný súd aj pri skúmaní uznesenia najvyššieho súdu, ktoré sťažovateľ svojou sťažnosťou tiež napadol. Najvyšší súd dostatočne a právne korektne odôvodnil dôvody, pre ktoré dovolanie odmietol. Pretože nebola splnená žiadna z podmienok prípustnosti dovolania podľa § 238 ods. 1, 2 a 3 OSP, najvyšší súd rozsudok krajského súdu preskúmal aj z hľadiska, či v konaní nedošlo k niektorej z procesných väd

vymedzených v § 237 OSP. Možno preto konštatovať, že dovolanie sťažovateľa posúdil komplexne. Najvyšší súd potom dospel k názoru, že prípustnosť dovolania nie je možné vyvodiť z § 238 OSP a ani z § 237 OSP, a preto dovolanie odmietol.

15. Sťažovateľ sa v sťažnosti domáhal aj ochrany základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Ústavný súd však nezistil príčinnú súvislosť medzi týmito právami sťažovateľa a postupom a rozsudkom krajského súdu a ani uznesením najvyššieho súdu.

16. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v celosti odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Keďže došlo k odmietnutiu sťažnosti, ústavný súd sa nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľa (návrh na zrušenie rozsudku krajského súdu a uznesenia najvyššieho súdu, priznanie náhrady trov konania), pretože tieto sú viazané na to, že ústavný súd sťažnosti vyhovie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. decembra 2010